

**PROGRAM DELA KANDIDATA ZA DEKANA
UNIVERZE NA PRIMORSKEM
PEDAGOŠKE FAKULTETE
ZA MANDATNO OBDOBJE 2025-2029**

Čas, ki je pred nami, je poln izzivov, med katerimi sta med večjimi gotovo digitalizacija družbe in vprašanje trajnostnega razvoja. Globalizirana družba se tako sooča ne le s pretnjo oboroženih konfliktov in naraščajoče neenakosti, pač pa tudi z degeneracijo okolja, ki ji v človeški zgodovini še nismo bili priča. Hkrati sodobni čas ponuja domala neskončne priložnosti, ki jih nudi razvoj tehnologije. Časi, v katerih živimo, so zato prelomni, odločilni. Prav to – *odločitev* – pomeni grška beseda *krisis*, zato bi lahko rekli, da se nahajamo v kriznem obdobju, v katerem bo človeštvo moralo sprejeti pravilne odločitve, da bo lahko ohranilo vse civilizacijske dosežke, ki nam so jih zapustili naši predniki, oziroma se celo razvijalo naprej.

Pri tem ima šolstvo ključno vlogo, saj njegovi smotri obsegajo tako opolnomočenje posameznika, da poskrbi zase in za svoje bližnje, kot tudi njegovo socializacijo in subjektifikacijo. Socializacija mu omogoči vključevanje v družbene vrednote in norme, s čimer lahko postane aktivni član skupnosti, subjektifikacija pa nadalje spodbuja razvoj kritičnega mišljenja, s katerim se njegovo aktivno sooblikovanje družbe šele začne. Brez šolstva, ki je usmerjeno v podporo tem procesom, civilizaciji kot jo poznamo, pretijo številne nevarnosti. Sam rad celo brez pretiravanja trdim, da so poklici v pedagogiki najpomembnejši v družbi zato, ker na eni strani izobrazijo vse druge poklice, na drugi pa posamezniku ponudijo to, kar je zanj najpomembnejše: obraz v smislu njegove iz-obrazbe.

Tako je jasno, da med ključno visokošolsko infrastrukturo spada ravno *pedagoška fakulteta*. Če je namreč vloga pedagoga tako osrednja za posameznika in družbo, potem je poslanstvo pedagoške fakultete najplemenitejše poslanstvo: iz-obrazba iz-obraževalca. Najpomembnejši del pedagoške fakultete so zato bodoči pedagoški delavci in njim je potrebno nameniti vso pozornost. Da bi to lahko kakovostno dosegli, mora pedagoška fakulteta seveda imeti kakovosten učiteljski kader, ki mu kot enakovreden partner ob strani stojijo strokovni delavci. Ti trije elementi - pedagoški, raziskovalni in strokovni - so zato najpomembnejši sestavni deli fakultete. Morda bi se lahko poslužili sledeče metafore: profesorji s pomočjo strokovnih delavcev so stebri, ki držijo streho – pedagoški proces –

fakultete, da lahko vase sprejme študente. Brez strehe ni stavbe, a brez stebrov se streha podre; celotna zgradba pa je tu zato, da vase sprejme študente – saj je brez njih nesmiselna. Svojo osnovno nalogo tako vidim v negovanju in razvijanju osrednjega poslanstva pedagoške fakultete: kakovostno izobraževanje novih pedagoških kadrov.

Verjamem, da moja kandidatura za dekana UP PEF stoji na trdnih temeljih; brez zaupanja v že vzpostavljeno odličnost naše institucije se za to vlogo ne bi potegoval. Moja vizija ni usmerjena v rušenje ali novo izgrajevanje te stavbe, temveč nadgrajuje njene obstoječe, kakovostne osnove. Odločitev za kandidaturo izhaja tudi iz spodbud in pozivov kolegic in kolegov, ki me podpirajo pri prevzemu te pomembne odgovornosti. Tudi zato ne gre za individualno odločitev, temveč za družno prizadevanje s skupino sposobnih in predanih kolegic in kolegov, ki enako kot jaz, iščejo poti za nadaljnji razvoj naše fakultete.

Ob zavedanju, da vodenje pedagoške fakultete zahteva konkretno delovanje, ne le idejnega zaleta, sem svoj program dela strukturiral v pet točk:

1. Skrb za spodbudno akademsko vzdušje;
2. Konsolidacija študijskih programov ter vzdržni razvoj pedagoške dejavnosti;
3. Spodbujanje znanstveno-raziskovalne odličnosti;
4. Uspešno sodelovanje z univerzo in okoljem;
5. Razvoj materialne infrastrukture;

K 1.

Delal sem na treh slovenskih in eni norveški univerzi, vključno z UP, kjer sem sodeloval na FHŠ, FVZ, FAMNIT, FTŠ in takratnem ZRS. Med vsemi je UP PEF tista, ki jo brez zadržka imenujem svojo alma mater. Ko sem se pridružil naši fakulteti, sem drugim z veseljem pripovedoval, kdo smo in kaj počnemo. Ko sem se vprašal, zakaj se ravno na naši fakulteti tako dobro počutim, sem dobil odgovor: zaradi vzdušja med zaposlenimi, ki se preliva na študente. Verjamem, da naši študenti cenijo svoje izkušnje pri nas predvsem zaradi dobrih medosebnih odnosov, ki kljub izzivom temeljijo na vzajemni pomoči, spoštovanju in razumevanju. Zato bom v svojem delovanju stremel k nadaljnji gradnji medsebojnih odnosov, utemeljenih na strokovni kolegialnosti, solidarnosti, integriteti in akademski pravičnosti, kar je ključno za zagotavljanje kakovosti študija in dela.

K 2.

UP PEF je po besedah vodstva UP »inkubator za študijske programe UP«. Na tem področju smo v zadnjih letih naredili neverjeten napredek. Odprli smo edini umetniški študijski program na UP, zaradi česar je naša univerza sploh lahko »univerza« v pravem smislu besede. Odpiramo program logopedije, ki bo ključno obogatil študijsko krajino ne le v ožji regiji, pač pa tudi na nacionalnem nivoju. Vzpostavljamo tudi študij izobraževalne matematike. Ob vsem tem pa imamo na skoraj vseh študijskih programih zelo veliko prijavn. S temi smo lahko zelo zadovoljni, saj je za večino naših dodiplomskih programov že sprejeta omejitev vpisa. Na splošno smo lahko zadovoljni tudi z vpisom na magistrske programe, kot dekan pa si bom prizadeval tudi za ustrezno prenovo in okrepitev promocije študijskih programov Andragogike in Zgodnjega učenja.

Kot bodoči dekan si bom prizadeval tudi, da te študijske programe in njihovo izvajanje konsolidiramo. To razumem kot organizacijsko nalogo, usmerjeno v izboljšanje študijskega procesa in zagotavljanje ustrezne kadrovske podpore. Hkrati zaznavam nove priložnosti za razvoj in razširitev naše ponudbe študijskih programov za izpopolnjevanje, ki bi zadovoljevali družbene in tržne potrebe. To morebitno širjenje mora seveda biti premišljeno in vzdržno, temeljiti pa mora – če se smem tako izraziti – na hišni ekspertizi.

UP PEF ima tudi študijski program Vizualne umetnosti in oblikovanje, ki je edinstven za našo fakulteto in univerzo, saj gre za edini umetniški študijski program na UP ki ni izrecno pedagoški. Prepričan sem, da se mora razvoj umetnic in umetnikov slediti specifikam njihovega področja, kar bo pozitivno vplivalo na kakovost študijskega procesa. Zato si bom tekom svojega mandata prizadeval iskati najboljše rešitve za nadaljnji razvoj teh študijskih programov v dialogu z umetniki in v odzivu na njihove specifične potrebe.

K 3.

UP PEF se je v zadnjih letih močno okrepila v znanstveno-raziskovalnem smislu. Iz skromnih začetkov z nekaj osamljenimi raziskovalnimi projekti in sodelovanjem v mednarodnih partnerstvih smo se preoblikovali v eno izmed najbolj raziskovalno aktivnih članic Univerze na Primorskem. Trenutno sodelujemo v več raziskovalnih programih in mnogih projektih, pri čemer bi izpostavil dva lastna raziskovalna programa ter številne projekte ARIS, Erasmus+ in programe Načrta za okrevanje in odpornost. V nekaterih

segmentih na tem področju tako celo presegamo ostale članice UP, obenem pa ostajamo zanesljivi partnerji v različnih mednarodnih sodelovanjih.

Kljub temu zaznavam na tem področju izziv, ki je povezan s spodbujanjem in podporo vseh zaposlenih, da se vključijo v znanstveno-raziskovalno dejavnost. To je namreč ključno za zagotavljanje tega, kar sem zgoraj prepoznal kot naše osrednje poslanstvo: kakovostno izobraževanje novih pedagoških kadrov. Razvoj pedagoške stroke brez sodobnih dognanj bi bil osiromašen, kar potrjuje tudi vizija, sprejeta na senatu naše fakultete. Ta predvideva, da bo fakulteta izobraževala kakovosten kader in z inovativnim raziskovalnim delom prispevala k razvoju področij vzgoje, izobraževanja in umetniškega delovanja. Ob tem se zavedam, da vsi kljub svojemu trudu in požrtvovalnosti nimajo zmerom možnosti sodelovanja na projektih. Zaradi tega se bom še naprej – tako kot sem se že zdaj – zavzemal, da bo lahko fakulteta tudi takšnim sodelavkam in sodelavcem omogočila profesionalni razvoj kariere.

Nasploh lahko rečem, da na področju znanstveno-raziskovalnega razvoja naše fakultete obstajajo številni potenciali, ki nas lahko vodijo k utrditvi položaja kot referenčne mednarodne institucije v raziskovanju vzgoje in izobraževanja. To smer zasledujem že kot prodekan za mednarodno sodelovanje, saj si nenehno prizadevam zagotoviti možnosti za mednarodno mreženje in profesionalno rast naših zaposlenih. Kot dekan bom nadaljeval z zagotavljanjem priložnosti za mednarodno sodelovanje, ki bo vsem zaposlenim poskušalo omogočiti enake možnosti, kot sem ji imel sam, ter spodbujal mreženje s tujimi institucijami. Ob tem pričakujem, da boste iz izmenjav in gostovanj v tujini prinesli ne samo nova znanja in izkušnje, temveč tudi aktivno vabili tuje strokovnjake in študente k nam.

K 4.

Moja odločitev za kandidaturo izhaja tudi iz bogatih izkušenj, pridobljenih na šestih članicah naše univerze, in iz dobrih odnosov z vodstvom UP. Menim namreč, da je za napredek univerze in njenih članic ključno transparentno, kolegialno in strokovno sodelovanje, ki upošteva posebnosti različnih deležnikov. Prav tako nameravam v odnosih z drugimi članicami in vodstvom poudarjati našo edinstvenost, ki izhaja iz neomajne zavezanosti pedagoškemu delu našega osebja. Ta predanost se kaže v ključni vlogi, ki jo naša fakulteta igra v visokošolski didaktiki, s čimer bistveno prispevamo k pedagoški odličnosti univerze.

Po drugi strani sem prepričan, da mora pedagoška fakulteta še naprej tesno sodelovati tako z lokalno skupnostjo kot tudi širšim okoljem. Treba je krepiti vezi z vrtci, šolami, vzgojnimi zavodi, andragošskimi centri in drugimi deležniki, s katerimi že vzdržujemo dobre odnose. Pomembno je tudi sodelovanje z mestom in regijo. To smo nazadnje izkazali z ustanovitvijo Raziskovalno-razvojnega oddelka predšolske vzgoje – Rare, ki je rezultat plodnega sodelovanja med Pedagoško fakulteto, Vrtcem Koper in Mestno občino Koper. UP PEF na tem področju izstopa kot ena od najbolj aktivnih članic univerze, saj z umetniško in izobraževalno dejavnostjo bogati kulturno podobo Kopra in širše regije. Zavzemal se bom za nadaljnjo krepitev te ponudbe in sodelovanja UP PEF z okoljem. Ob tem ne smemo pozabiti našega sodelovanja z zamejci in prepletanje dvojezičnega prostora, kamor sodi tako naše sodelovanje z zamejskimi šolami, kot tudi s tržaško univerzo, s katero nameravamo vzpostaviti še tesnejše sodelovanje pri izobraževanju pedagoških kadrov. Prav tako bomo nadaljevali z razvojem in izvajanjem študijskih programov razredni pouk in predšolska vzgoja za zavode z italijanskim učnim jezikom, s čemer že sedaj izkazujemo skrb za sodelovanje z italijansko manjšino.

K 5.

Prostorska stiska na UP PEF je dobro znana težava, ki pesti fakulteto že več kot desetletje. Sedanje vodstvo je v reševanje tega izziva vložilo izjemno veliko energije, kar je privedlo do pridobitve številnih novih prostorov, vključno s predavalnicami, kabineti, prostori na Kidričevi in Čevljarski ulici ter novo telovadnico. To delo nameravam nadaljevati, saj je zagotavljanje ustreznih prostorov za nemoteno izvajanje študijskega procesa ena izmed mojih glavnih priorit. Zavedam se, da bom za to potreboval podporo tako sodelavk in sodelavcev kot celotne univerze. Skupaj bomo stremeli k iskanju dolgoročnih rešitev za prostorsko problematiko, bodisi z dokončno pridobitvijo prostorov v prizidku ZRSŠ Koper bodisi z iskanjem alternativnih lokacij.

Spoštovane kolegice in kolegi, dragi sodelavci in sodelavke! Od nekdaj sem se spraševal, zakaj za poimenovanje »fakultete« uporabljamo besedo, ki v latinščini pomeni »moč«, »sposobnost«. Zdaj razumem, da izvor besede odraža potrebo po združevanju moči s kolegicami in kolegi za uspešno izvajanje izobraževalnih in raziskovalnih dejavnosti. Brez

kvalitetnega tima, znotraj katerega je vsak posameznik posebna »moč«, ni mogoče doseči ničesar. Zato s svojo kandidaturo računam na vas in nadaljnjo sodelovanje ter predanost, ki sem ju že imel priložnost občudovati. Funkcija dekana zahteva veliko predanosti in žrtvovanja. Če mi boste izkazali zaupanje, obljubljam, da bom deloval v dobrobit vseh nas in se osredotočil na naše ključno poslanstvo: izobraževanje kakovostnih novih pedagoških kadrov.

izr. prof. dr. Tomaž Grusovnik

